

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 28.— Cor.
 Pe jumătate an 14.— „
 Pe 3 luni . . . 7.— „
 Pe o lună . . . 2.40 „
 Pentru România și
 străinătate:
 Pe un an . . . 40.— franci.
 Telefon
 pentru oraș și interurban
 Nr. 750.

REDACTIA

și ADMINISTRATIA
 Strada Zrinyi Nrul 1/a
 INSERTIUNILE
 se primesc la admini-
 stratie.
 Multumite publice și Loc.
 deschis costă șirul 20 fil.
 Manuscriptele nu se în-
 napoiază.

ROMÂNUL

In Valea Zumina*)...

De Al. Ciura.

In Valea Zumina era o încăierare, pe viață — pe moarte.

Trei zile și trei nopți în șir a ținut focul vrășmașului și voinicii noștri au susținut acest cumpănit asalt, cu piepturile lor.

Mulți din ei au rămas, pentru totdeauna, în câmpiile uitate ale Galiției, și iarăș mulți au sângerat și au rămas schilavi, pe urma cumpănitului puhoiu. Mai puțini au avut norocul a se strecura intacti prin grindina gloanțelor și a șrapnelelor și-și încheiau acum rândurile împrăștiate, în fața dușmanului, ce se retrăgea.

Voinicii se adună în preajma comandantului de companie și acesta îi bate pe umăr, spunându-le vorbe prietenoase: „V'ati luptat ca niște lei-paralei și ati adus cinste neamului nostru românesc”.

Feciorii se îngrămădiau tot mai strâns în jurul comandantului, ca pentru a-l apăra, cu trupurile lor, la caz de lipsă. Il iubeau ca pe un părinte, care n'a avut pentru subalterni, în zilele grele, decât cuvinte de încurajare și mângâiere. Dinspre miază-noapte dușmanul alungat se mai opria, în răstimpuri, ca să trimită câte un șrapnel. Erau împușcături date la întâmplare, ce șueau departe peste capetele vitejilor, sau se opreau înaintea lor, la distanțe mari, scurmând pământul, în neputința lor de a distruge altceva...

— Să mergem, zise comandantul, pentru azi am isprăvit!

*) Din volumul „In războiu”, schițe, ce apare zilele aceste, la Blai.

Șrapnelele veniau la intervale tot mai lungi, dar linia lor de dibuire se strîngea tot mai mult; soldații simțeau, cum scurmarea lor îndârjită le asvârlea în față prundișul de pe coaste.

Erau svârcolirile din urmă; aveau feciorii destulă vreme, să măsoare distanța din ochi și să se asvârlă la pământ, când primejdia li-se părea prea iminentă.

Atunci a venit un obuz și cași când ar fi voit să răsbune orbecările de mai nainte,

unui soldat și se opri în pieptul ofițerului.

Adunară lacrimând rămășițele pământestii ale scumpului lor comandant și părinte, îi săpară în pripă groapa, rostiră o rugăciune și-i înfipseră la căpătâi o cruce cioplită în grabă. Și acoperiră groapa proaspătă, cu cetini de brad, cum se cuvine unui viteaz.

Cunoașteți mormântul solitar din valea Zumina?

La adăpostul lui se odihnește unul dintre cei mai luminați dascăli ai Ardealului.

El duce în mormântul acesta, — în fața căruia prietenii și elevii lui nu vor avea măcar prilejul de a-și descoperi capetele — caracterul lui de fier, comoara de cunoștințe înmagazinate cu atâta trudă, entuziasmul lui de apostol neobosit, ce crede în sfîntenia misiunii lui de dascăl.

Sute de elevi s'au părăndat sub ochii lui de dascăl sever. Ei au ascultat lecțiile lui cu atenție, și mulți din ei, și-au dat abia mai târziu seama, ce comoară neprețuită li s'a destăinuit prin graiul lui. In sufletele tinere

adevărul răsbate cu greutate. Sunt plăpânde, ca ceara cea moale; pentru a primi deodată, pecetea adevărului; orice adiere de căldură le înmlădie, orice suflu mai rece le încremenește.

Dar vremea întregește lipsurile vârstei. Vorbele cuminți, cari adese au intrat pe o ureche a elevului, ca să iasă apoi pe alta, lasă totuș o urmă în intelect și sămânța ce durmia sub creerul plăpând, iese apoi la iveală, și în casuri, când ea părea asvârlită pe pământ sterp.

Glasul luminatului dascăl dela Brașov a amuțit, dar *ecoul* lui rămâne pentru totdeauna. Cuvântul lui, ce răsună dela catedră, are de acum o însuțită putere, căci asupra lui se proiectează apoteoza eroului, ce a murit pe câmpul de onoare, cu sabia în mână.

„Așa mor eroii vrednici de admirat” — a zis Schiller.

S'ar părea, că e o distanță cam mare dela catedră la — eroism.

Și totuș — nu e!

Dascălul, care își cheltuiește cea mai înaltă energie a tinereții și a nervilor lui surescitați, pentru a revărsa asupra generațiilor ce se succedază, lumina ce o poartă în suflet; dascălul românesc mai ales, e un erou, ce-și sfășie neconținut sufletul în mii de fărâme, pentru a hrăni cu ele, odraslele tinere, ce au lipsă de povățuitor.

Idealul ce-l călăuzește îi dă puteri veșnic nouă și el nici nu ia seama cum anii se scurg, căci cei ce-l ascultă sunt aceiași elevi plăpânzi și neastâmpărați, pe cari îi cunoscuse din ziua, când a urcat pentru întâia dată catedra.

Sandi.

In memoria profesorului Dr. Alexandru Bogdan.

Din mijlocul elevilor iubiti,
 Al prietenilor, cari țineau la el,
 S'a dus și Sandi, dascălul român,
 Când l'a chemat porunca sub drapel.

A pus în rafturi cărțile lui dragi
 Și n schimbul penei lui, cea cu ecou,
 A ncins din datorie pentru tron
 O sabie vitează de erou.

In fruntea trupei, Doamne, cum lupta!
 Credeai că vrea să nvingă pentru toți
 Și răsbunând pe moși și pe strămoși
 Să facă-un viitor pentru nepoți.

Și pilda lui da roade ntre ostași
 Și n scurtă vreme toți eram eroi;
 Am fi ajuns vestiți ca în povești
 De nu cădea șrapnelul între noi.

Și vai ce soarte crudă am avut!
 Șrapnelul ne trântise la pământ,
 Dar toți ne ridicarăm rând pe rând
 Ci numai El rămase n două frânt.

Iubitu-i trup l'am adunat frumos
 Și spre odihnă vecinică l'am pus.

Ingenunchiați apoi lângă mormânt
 O scurtă rugăciune noi am spus.

Ne-am ridicat din nou ca să luptăm,
 Căci focul tot mai tare s'a ntețit.
 Pentru bocit aicia vreme nu-i,
 Ori cât de scump ți-ar fi cel ce-a murit

Dar când luptam mai aprig și vrăjmas
 Un nou șrapnel dușman ne-a căutat,
 Da n loc să rupă rândurile vii
 El în pământul proaspăt s'a nfundat.

Pe bietul Sandi din odihna lui
 O mână nevăzută-l scoase-acum.
 Pământul n'a fost vrednic a-l ținea
 Mai bine se făcuse praf și fum.

Ion Băilă.

Din spital.

E într'un spital dintre acelea multe ce cuprind în încăperile lor soldați răniți pe crâncenele câmpuri, unde băntuie războiul european. E într'un spital din Leoben. Pe patul dinspre fereastra de lângă stradă stă un biet om trist privind departe vâlul alb de nea, care acopere munții dimprejur în vreme de iarnă. Cu ochii

pironiți într'un loc tresare numai din când în când își mișcă buzele, par'că ar vrea să spună o vorbă, dar nu zice nimica ci scapă lacrimi din ochii săi roși de plâns. In odaie e sgomot. Unii cântă, alții țin discuții întinsne, toți sunt veseli, par'că au uitat de toate, numai Nițu, băiatul văduvei Anita, care-l iubea ca ochii din cap, căci acesta îi era singurul sprijin după moartea tatălui său, nu vede, nu aude pe nimeni, nici o rază de bucurie nu luminează fruntea lui și în sgomotul cel mai mare sboară cu gândul departe la camarazii săi de pe câmpul de luptă, cu cari a petrecut multe zile, deși grele și nesigure, totuș pline de veselie pentru el, — cugetă la maica sa bătrână și-și aduce aminte de astăvară, când umedă de plâns l'a sărutat pe frunte și a zis: „De-acum n'am la ce trăi, dragul meu, căci ce a fost mai scump am pierdut”. Par'că și acum o vede cum toarce la gura sobii încălzindu-se lângă vreascurile, ce ard plesnind și răspândesc căldură și lumină în odaie. Par'că vede cum stropi de lacrimi alunecă pe obrazul sbârcit al bătrânii și cad apoi pe tortul de pe fusul ce se rotește liniștit. Fața lui e palidă curotând la casa tristă și Maica Precistă cu capul plecat spre bătrâna, ce e aproape de pragul gropii și numai de un fir subțire de viață mai atârână. Din când în când ridică palma și ștergându-și sudoarea de pe fruntea înfierbântată, oftează adânc, ca și când aceasta i-ar mai potoli amarul su-

Elevii vin și trec; mulți își uită de dascălul entuziast, câțiva îi păstrează amintirea, apoi îl uită și ei.

Și el urmează a-și ține lecțiile, cu aceeași însuflețire tinerească, până în clipa când observă cu mirare, că lumea îl trece binișor la pensie. Abia atunci își dă seama, că îmbătrânit — și abia îi vine să creadă!

Coboară-l însă de pe catedră, dă-i zalele rășboinice și pornește-l pe câmpul de luptă. El se rumpe atunci din lumea preocupărilor intelectuale, obișnuit aș îndeplini totdeauna datoria cu pedantism.

Și pleacă...

El merge liniștit, căci are în juru-i o întreagă cohortă de cunoștințe, despre cari vorbise, cu atâta elan, elevilor. Toți vitejii antichității și ai literaturii moderne se ațin pe urma lui, îmbărbătându-l: Achill cel asemenea zeilor, Hector cel înfricoșat în războaie, vicleanul Ulișse, Enea cel temător de zei, Siegfried și toți vitejii Wallhalei... De altă parte îl călăuzește Horațiu Cocle și Muciu Scaevola, Scipio și Hanibal, o serie infinită de viteji legendari: Mihail copilul, Gruia lui Novac... până la Mircea cel Bătrân și Mihail Viteazul....

S'ar putea să dea greș dascălul nostru, într-o gardă atât de ilustră?

S'ar putea să-și uite de aceste figuri mărețe, pe cari le-a ridicat în slavă, drept pilde de urmat în fața elevilor extaziați?

El nu poate merge decât pe calea cea dreaptă, pășind liniștit și mândru în fața Morții, ce-i rânjește la fiecare pas.

De acum catedra rămâne văduvită, dar duhul viteazului dascăl va pluti de-apururi asupra ei, vestind elevilor, și după moarte, lecțiile pecetluite cu sânge, despre: bine, frumos și adevăr.

Biroul rămâne văduvit și el! Mâna, ce nu cunoștea niciodată oboseala, va conține de a rășfoi prin cărțile bătrâne, și de a înșirui apoi pe filele albe, rânduri mărunte de înțelepciune și adevăr. Și creierul veșnic agitat, se odihnește acum, fără să mai făuriască noi planuri de activitate, pentru o literatură săracă, cu muncitori așa de puțini....

Figura lui încremenește deodată, ca o marmoră, ca o statuie....

*

În Valea dela Zumina — e liniște.

Fulgii se cern încet-încet peste mormântul unui viteaz al condeului și al spadei.

Dormi în pace, prietene Dr. Alexandru Bogdan!

Jertfa Românilor pentru tron și patrie!

Lista soldaților Români din comuna BERZASCA, comitatul Caraș-Severin pe câmpul de luptă.

(Sfârșit)

COMITAGII.

Sub comitagii nu este a se înțelege comitagii din războiul balcanic, ci acei locuitori din comuna noastră, cari de bună voie, cu îmbrăcămintea și mâncarea lor, fără plată

Inițierea acestei trupe de voluntari, grănițeri, adică „comitaci” — cum se numesc — este a se mulțumi dlui major de jandarmi, care le dă instrucțiunile necesare. Cu toții au depus jurământul pentru tron și patrie în stânta biserică prin preotul local, care le-a ținut o frumoasă cuvântare.

Sunt provăzuți cu arme rusești (ce au ajuns în posesiunea armatei noastre). Întreaga trupă este împărțită în 4 divizii, fiecare divizie își are comandantul său, iar comandantul suprem este d. serg. major

Fac serviciul ziua-noaptea încât dau mare ajutor

jandarmilor.

Ti-e drag văzând această bravă trupă, care-și împlinește datoria față de tron și patrie; moșnegi cărunți, tineri teciiori în opinci, suman și cusmă, cu pușca la umăr și cu traista 'n spinare cu bucate, par'că te simți în vremea grănițerilor bătrâni...

Până când acești grănițeri vor veghea la malul Dunărei bătrâne, nu ne vom teme de invaziunile neprietenului!

Raichici Nicolae, căsăt.
Marta Simion, 3 copii
Măncociu Gruia, june
Raichici Adam, 3 copii
Tioia Nicolae a Lixandri, june
Marchescu Nicolae, june, 17 ani
220 Achim Armanca, căsăt.
Vela Dimitrie, căsăt.
Neiescu Dimitrie, 4 copii
Vucec George, căsăt.
Petrașcu Aron gonaciuc, june
Mutașcu Simion, 2 copii
Vucec Macu Treica, 3 copii

Dragulescu Nicolae, căsăt.
Vela Iosif, 1 copil
Drăgan Marin, 3 copii
230 Paici Iosif, 2 copii
Andrei Ion, 4 copii
Andrei Stria, 4 copii
Ion Serafin, june
Ginu Florea, june
Raichici Ilie a Gligori, 1 copil
Arsici Sava, 1 copil
Curia Adam, 4 copii
Velicico Nicolae, 4 copii
Tioia Constantin, 3 copii
240 Marcovici Simion, 2 copii
Băcila Ilie, 1 copil
Ivașcu Sava, căsăt.
Vucec Sava, căsăt.
Curea Iosif, căsăt.
Raichici Rista, 2 copii
Tioia Alex. a lui Bărcu, 1 copil
Armanca Sava, 2 copii
Draghiciu Marin Teaca, 1 copil
Tioia Nicolae, 2 copii
250 Tioia Ștefan, 2 copii
Putnic Nicolae, căsătorit
David George, căsătorit
Gruici Costa, căsătorit
Armanca Mihail, 5 copii
Marcovici Filon, are 1 copil
Măncociu Gavrilă, căsătorit
Marcovici Dimitrie, are 2 copii
Raichici Nicolae a lui Luca, 1 copil
260 Marta Ilie, are 2 copii
Raichici Ilie, 2 copii
Tioia Petru a lui Sâmbziana, căsătorit
Marcovici Ioan, 3 copii
Turmac Iosif, 3 copii
Gherbaci Petru, 2 copii
Ivașcu Eftimiu, 4 copii
Bălăban Vichentie Cămatariu, 2 copii
Ciofuz Dănilă, 5 copii

fletului său. E greu. Piciorul lovit de un glonte otrăvitor și blăstămat îl doare, rana sângerează neconținut și osul îl arde ca de foc. Nu poate călca cu dânsul numai sprijinindu-se în două băte, îl târește după sine ca un trunchiu mort, fără simțire. Aproape în fiecare zi îl cercetează medicul, îl leagă cu felurite medicamente, ca să-l cureze; iar când tremură de durere și lumina ochilor e învăluită în negură, când bietul băiat voiește să tragă piciorul nemai putând răbda, atunci medicul îl adie pe obraz cu iubire fierască și-i spune în limbă străină: „Ruhig mein lieber Sohn” (Fii liniștit iubite). Nițu se mulțumește puțin, dar totuși tremură scrâșnind din dinți și făcând mânilor pumni, par'că ar vrea să lovească pe cineva, respiră adânc fără să scoată cel mai slab tipet de durere. După ce-l îngrijește, îl lasă iarăși în pace, ca să se liniștească și să-i mai contenească chinul. El mai aruncă o dată privirile afară și cugetând, cât e de departe până în satul său, cugetând ce vor fi făcând ceilalți feciori cari pleaseră cu el și văzându-se numai singur în cercul unor ființe ce nu vorbesc limba lui, pleacă capul în jos și acoperindu-și fața cu mâinile, plânge ca un copil mic.

Iată o îngrijitoare blândă se apropie de dânsul și bătându-l pe umeri îi zice: „Was ist mit dir”? (Ce-i cu tine?) Nițu ridică atunci ochii roșii de plâns în sus și privind-o drept în față pune mâna la inimă, dă trist din cap, fără să zică un cuvânt, ca și când i s'ar fi legat graiul în gură și n'ar mai putea răspunde la întrebare. Îngrijitoarea îl mai întreabă odată de ce plân-

ge, dar înzădar încearcă să-l mângâie, nu poate și adîindu-l numai cu mâna ușoară pe fața lui umedă de lacrimi arzătoare îi zice încet: „Sei ruhig mein Nițu!” (Fii liniștit Nițule!)

Băiatul contenește, își șterge lacrimile și luându-și cărjile se sprijinește, umblând într'un picior prin odaia caldă și încăpătoare, unde se află. Pășește câțiva pași și iarăși se oprește ostentit ca și când ar fi făcut drumul la Ivangorod, unde într'un măcel îngrozitor îl lovide nemilosul glonte. Pleacă iarăși printre paturile albe, cari sunt așezate rânduri în odaie. Ajungând la cofa cu apă proaspătă de munte, cum avea și el acasă la izvorul de sub coasta cu copaci și tufisuri verzi, ia un păhar, îl bea cu poftă, ca să-și mai potolească focul ce-i arde lăuntrul, apoi turnând apă în pumni își spală fața trasă și albă ca varul de pe pereți. Ștergându-se apoi cu mâneca cămeșii mai scoate un oftat adânc și răzîmându-se iarăși în cărji, se întoarce la patul său de suferință. Aci se lasă încet pe pernă și întinzând piciorul bolnav îl acopere cu o cergă ușoară și moale de lână, apoi atînteste ochii în sus par'că ar vrea să străbată cu privirea sa bolnavă plafonul sau să soarba dintr'odată lampa electrică ce stă neclintit înfiptă acolo sus și varsă valuri de lumină arăntie peste capetele tuturor pacienților. Inima sa sdrobotită de chin bate tot mai tare. Ce n'ar da el astăzi, să se vadă la un loc cu camarazii săi, cu cari a plecat astă-vară de-acasă, strigând: „Să trăiască împăratul”, ce n'ar da să vadă pe Naie, prietenul său cel mai bun, ce l'a scăpat odată

din ghiarele dușmanilor într'o încăierare și la un atac cu baioneta. Cât de vesel era când îl auzeai strigând: „Hura” și „Copii, după mine, pe Muscal să-l sfărâm”. Ce plin de viață se arăta atunci când moartea rânjea înaintea lui să-l înghită. Cu cât curaj se avânta ca un leu ce nu cunoaște frică, — doar rușine dună ce n'a reușit — în ploaia de gloante, care l'au pus bietul la pat. Cum îi sălta inima când după o luptă câștigată, unde excelase mult, veni căpitanul și-l decoră cu medalia pentru vitejie în fața tovarășilor săi de muncă. A fost, dar a trecut ca un vis, care nu se mai întoarce, a trecut ca un vânt ce cât de mare să fie, totus dela o vreme trebuie să înceteze, și din toate ce mângăiere i-a rămas? Aducerea aminte e singura bucurie ce îl însoțește.

Ușa odăii se deschide deodată. Îngrijitoarea vine cu mâncare la patul pacientului. Ea apare ca o ființă de pe alt tărâm, ce vine să potolească sbuciumul unui om bătut de soarte. Cum ajunge, așează ceașca cu lapte pe scăuneșul de lângă pat și îl îndeamnă să mănânce ceva. Nițu apucă cu mâna tremurândă lingura de tinichea, soarbe odată..., de două-ori din laptele fierbinte, de pe care aburi străvezii se ridică în rogoale. Dar când voiește să mai soarbă, nu poate, pare că un nod i s'ar fi pus în gât și lăsând lingura din mână, pleacă capul greu iarăși pe perna moale. Sora îl îndeamnă să mai guste puțin, dar el nu răspunde nimic, ci numai dă din cap. Ea îl adie pentru ultima dată în aceea zi cu mâna pe fața sa posomorită și uitân-

- 270 Măncoci Mecu a lui Curiacica, 5 copii
Radovan Alexandru, căsătorit
Paici Nicolae, 3 copii
Miciu Nicolae, 3 copii
Marchescu Iancu, 5 copii
Raichici Macu, 2 copii
Tioia Iosif a lui Panta, 1 copil
Ilici Petru Dârleanu, 2 copii
Ilici Alexandru Dârleanu, 3 copii
Gaita Sava, căsătorit
- 280 Terovan Ioan, 5 copii
Velicico Vichentie, 1 copil adoptat
Man Teodor, 2 copii
Vela (George, june
Gruescu George, june
Raichici Ioan, 2 copii
Ion George, căsătorit
Maresescu Costa, căsătorit
Tioia Nicolae, 2 copii
Marta Vichentie a lui Avram, june, 17 ani
- 290 Paici Iosif Crăcudă, 2 copii
Ienciu Lazăr, 1 copil
Băcea Trifu, june
Măncociu Ion a lui Chitu, 2 copii
Orbulescu Nicolae Chirtos, căsătorit
Armanca Iosif, 2 copii
- 296 Szatmáry Ioan, 3 copii.

Comunicat prin: Sava Golumba.

(Comuna Berzasca e situată între Bazias — Orșova, la granița Serbiei, pe malul Dunărei. Numără 1580 suflete românești).

Efectivul armatei române.

— 900.000 combatanți. —

Cetim în „Seara”:

Efectivul de războiu al armatei române a sporit dela 600.000 combatanți la 900.000.

Se înțelege că trebuie să explicăm de îndată de unde a răsărit acest spor de 300.000 oameni sub vârsta de 40 ani.

Explicația e totuși foarte lesne de dat.

Prin recrutarea anticipată a claselor 1916 și 1917 efectivul a fost sporit cu 120 mii oameni. Restul până la 300 mii îl reprezintă scutiții și reformatii cari au fost revizuiți.

Da, au fost găsiți ca buni pentru serviciul militar, de care se crezuse scăpați, 180.000 dintre acei cari fusese scutiți și reformați.

Constatăm deci că 120.000 tineri din contingentele 1916 și 1917, uniți cu cei 180.000 foști scutiți și reformați formează plusul de 300.000 la efectivul de 600.000 combatanți cunoscând până anul acesta.

In caz de războiu deci, țara va avea cu ce complecta golurile ce s'ar face în rândurile intrate în luptă.

du-se drept în ochii lui îi zice lin, par'că să nu o audă cineva: „Gute Nacht” (Seara bună). Nițu deschide ochii mari, ridică puținel capul și făcând un semn de mulțumire se întinde cât e de lung în patul său de trudă.

*

E târziu. Clopotul dela biserica cea mare bate ora 12. Intunec de plumb s'a lăsat peste pământul adormit. Lampa electrică din odaie încă s'a stins ca să nu mai jeneze pe pacienții culcați. E tăcere, numai o voce bolnavă, numai un plâns sdrobitor mai întretaie adâncă liniște ce domnește pretutindeni. Și cine e acel suflet năcăjit, cine e acea ființă sbuciumată, ce nu-și poate afla repaos nici când doarme și apa în izvoare? E Nițu nostru, e băiatul iubit al bătrânei văduve Anița, ce-l bocește necontenit ca pe un mort.

Suspine dureroase, rupte din inima lui sângerață, străbat plângătoare intunecul nopții și se pierd făcând loc altora ce urmează după alta.

Pecica-rom., Martie, 1915

Ioan Sabie.

Radó Gyula

prăvălie de confecțiuni
pentru dame în ARAD.

Noutăți în COSTUME

din cottelen, pepita și alte stofe
la modă cu cel mai bun croi,
acum dela 35 coroane în sus.

JACHETE

după moda cea mai nouă.

Jachete scurte,
Capoate de sport,
Jachete de mătăasă,
Capoate albe,
Pardesiuri pentru copii,
Haine pentru fetețe,
Talii,
Halate
Fuste,
Mantale de lister și gumă

în asortiment extraordinar.

Bluze și haine de dolin.
Prețuri fixe! Telefon: 238.

(Ra 2376)

O donație a d-lui
N. Filipescu.

Cetim în „Olteanul” din Făgăraș: Foile din Tară publică următoarea mulțămintă:

Primum următoarea scrisoare:

Domnule redactor!

Cu o vie satisfacție vă aduc la cunoștință, că dl Nicu Filipescu mi-a încredințat suma de trei mii lei, donate de d-sa pentru ajutorarea imediată a orfanilor și văduvelor luptătorilor români dintr'un anumit ținut al Transilvaniei. In numele fruntașilor din acel ținut îi datorez

dlui Filipescu, prinosul celei mai călduroase mulțămiri.

Pentru acelaș scop am mai primit din partea băncii Marmarosch-Blank una sută lei.

Rugându-vă a aduce aceasta la cunoștința publică. Primiți, vă rog, asigurarea considerațiunei mele.

București, 31 Ianuarie v. 1915.

Dr. Nicolae Șerban.

Așa, credem, — scrie „G. Tr.” — că nobilul gest al dlui Filipescu a avut în vedere sârmana Tara-Oltului, unde lipsele sunt mari, iar de ajutoare nu sunt împărțșiți nici cei cari numai își târăesc viața de pe o zi pe alta în cea mai neagră mizerie. In numele acestora îi aducem și noi dlui Filipescu cea mai sinceră mulțămintă, dorindu-i ca bunul Dumnezeu să-i răsplătească cu prisos fapta cea bună, creștinească și românească.

Se svonește, că d. deputat Nicolae Șerban are autorizație de a aduce și vre-o douăzeci vagoane bucate pentru aceiași sârmani și nenorociți oameni. Dacă e așa, ceeace ne va lămuri dl deputat, nouă și la toți fiii Tării Oltului această veste numai bucurie ne poate face.

Să deie Dumnezeu ca svonul răspândit să fie faptă adevărată!

Răsboiul.

Telegrame oficiale.

Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta. — In Polonia rusească și in Galitia occidentală am respins și ieri atacurile izolate ale dușmanului.

Pe frontul din Carpați nu a avut loc nici un eveniment esențial. In regiunea Wyskow detașamentele dușmane au încercat in cursul nopții să-și înnoiască atacurile pentru reocuparea pozițiilor cucerite de trupele noastre. Atacurile aceste au eșuat pretutindeni.

Spre sud dela Nistru se dau lupte in unele locuri. Situația nu s'a schimbat. Spre sud dela Cernăuți, avansarea infanteriei dușmane pe țărmul sudic al Prutului s'a prăbușit in focul nostru.

Berlin. — Dela cartierul principal german se anunță: Pe câmpul de război din Apus: Spre nordvest dela Arras, lupta ce s'a dat pentru vârful de munte ce se ridică pe coasta sudică a înălțimei Loretto, s'a terminat in favorul nostru.

In Champagne spre apus dela Perthes și spre nord dela Le Mesnil, Francezii au atacat fără succes de mai multe ori in cursul zilei și spre nord dela Le Mesnil au pornit noi atacuri cu forțe mai mari. Lupta continuă.

In Argonni lupta încă nu s'a terminat. De pe povârnișul, ce coboară spre ost dela Argonni și spre nord-vest dela Vauquois, pe care se întăriseră pe scurtă vreme Francezii, l-am respins pe dușman. In Bois de Pretre spre nordvest de Pont à Mousson au eșuat două atacuri franceze.

In Vosgi se dau numai lupte între artilerii. Pe câmpul de războiu din Ost: Am respins înaintările slabe ale Rușilor spre Tauroggen și Langsargen. Am mai respins și încercările Rușilor de a străbate între Skva și Orzye.

Spre sud dela Vistula nu e nici o schimbare.

Constantinopol. — Dela cartierul principal otoman se anunță: Asediatorii n'au întreprins azi nici o acțiune împotriva strâmtorilor, la a căror intrare stau sentinela câteva vase dușmane.

Rennenkamf pe frontul din Polonia.

Bâle. — Se află din Petrograd, că după o scrisoare sosită cu poșta ulterioară publicată in „Birjevia Wedemosti” reiese, că generalul Rennenkamf a sosit iar pe câmpul de luptă din Polonia.

Chestiunea insulei Lemnos.

Atena. — Guvernul grecesc a aflat că echipajul vaselor străine din Lemnos a fost alternativ imbarcat și debarcat; acum se iau infor-

mațiuni dela autoritățile locale. Dacă se va dovedi că este caz de violare a neutralității, guvernul grecesc va protesta pe lângă guvernele respective.

Anglia are în chestiunea aceasta un punct de vedere special, și adevărat, ministrul englez Elliot a declarat corespondentului unui ziar că Turcia nu recunoaște stăpânirea Greciei asupra insulei Lemnos, chestiunea nu este dar încă tranșată; Anglia n'are însă intențiunea să ocupe definitiv insula.

Răcirea raporturilor între Anglia și Grecia.

Sofia. — Anglia a rechemat telegrafic pe ofițeri din misiunea engleză, care reorganizează flota greacă.

Lupte violente lângă Boian.

G. Burdujeni. — Persoane din Cernăuți, so-site azi la Suceava, aduc știrea că ieri seară pe la orele 9, au început iară lupte violente între Austro-Ungari și Ruși, lângă Boian. Rezultatul a fost că Austriecii au reușit să respingă pe dușman și să facă 500 prizonieri, cari au fost aduși sub escortă astăzi de dimineață, la Cernăuți.

În urma acestei victorii, a Austriacilor, o mare bucurie domnește în sânul populației bucovinene.

Luptă în apele olandeze.

Rotterdam. — Pescarii, cari au sosit cu bărcile lor alaltăieri seara la Ymuiden spun că în apropierea țărmului olandez se dă probabil o luptă mai mare. Ei au auzit timp îndelungat bubuiturile tunurilor, iar după amezzi între orele 2 și 3 au văzut două vase de război engleze, un submarin și două distrugătoare de tor pile. Vasele mergeau cu o mare celeritate în direcția nordostică.

Inchiderea sesiunii corpurilor legiuitoare române.

București. — Sesiunea corpurilor legiuitoare române a fost închisă cu următorul mesaj:

Domnilor senatori,

In împrejurările în care ne aflăm simt o deosebită și înaltă mulțămire să constat luminatul și patrioticul concurs ce a-ți dat guvernului Meu, și pentru care țara împreună cu Mine, vă vom fi recunoscători.

Rog cerul să ocrotească și să binecuvinteze scumpă noastră patrie.

Eu declar închisă sesiunea ordinară a Corpurilor Legiuitoare. Ferdinand.

INFORMAȚIUNI.

Arad, 18 Martie 1915.

Moartea unui erou. Din lași se telegrafiază ziarului „Universul” din București: Din sursă particulară suntem informați despre moartea a-dânc mișcătoare a locotenentului român Alin Moțu din armata austro-ungară. El a avut să lupte în luptele din urmă dela Boian cu 10 Ruși deodată. În sfârșit Rușii încunjurându-l l-au desarmat. Când i-au luat însă și sabia și l-au făcut inofensiv, ofițerului, i-a reușit, să se smân-cească din brațele dușmanului și cu un glonț de revolver să-și pună capăt vieții. Moartea ofițerului român erou—scrie „Universul”—a produs o impresie adâncă atât în rândul ofițerilor din armata austro-ungară cât și a ofițerilor ruși.

Chemarea glotașilor A. Secția militară a orașului Arad a dat azi următoarea publicațiune: În baza cercării nr. 1208—1915 a comandamentului de glotași nr. 2 din Giula aducem la cunoștință că toți glotașii aparținători clasei A.), născuți în anii 1876, 1877, 1878, 1879, 1880 și 1881, excepționând pe cei scutiți, pe cei cari au făcut serviciu militar la cavalerie, mai departe pe cei cari au fost concediați sau eliberați prin supraarbitrare după 1 Februarie 1915, — fără deosebire că au fost concediați din oricare motiv, au să se prezinte în 22 Martie 1915, la orele 8 dimineața la numitul comandament din Giula. Acei cari nu se vor prezenta, vor fi escortați cu forța puterii armate și vor fi pedepsiți.

O conferință a dnei French. Doamna Despard-French, sora mareșalului John French, generalul șef al corpului expediționar britanic, în Franța, a sosit de câțeva vreme în Rouen, unde are numeroase legături de familie. Președinta societății feminine de ajutor, cunoscând sentimentele și frumoasa dicțiune a doamnei Despard-French, a rugat-o, în numele asociației, să țină o conferință. În fața unui numeros și ales auditor, sora generalului French a vorbit despre „Înțelegerea cordială între femei” cu privire la viitor și restricțiile prin care trec.

Între altele conferențiera spune:

„Soldații noștri murind în luptă cu inamicul, sunt niște eroi. Noi îi plângem și-i învidiem totodată, căci nu este cu putință ca să aibă cineva un sfârșit mai glorios. Dar curajul luptătorilor noștri nu este mai sublim ca acel al mameilor, al soțiilor cernite, a căror viață a fost sacrificată, în persoana scumpilor lor dispăruți”.

Terminând conferința sora generalului French, se adresează femeilor franceze, cu cuvinte pline de mângâiere și idealism, îndemnându-le să-și stăpânească durerea:

„Ridicați-vă din durerea voastră și lucrați cu ei pentru cei cari rămân. Zidiți cetatea viitorului, pentru care eroii națiunilor aliate sunt morți; cetatea popoarelor și a indivizilor, uniți pentru eternitate în pace pe care singură dreptatea poate să o dea.”

Sermana Bucovină. Dintr'un articol apărut în „Universul” din peana dlui Mihail Sadoveanu reținem următoarele rânduri duiioase:

„Țăranii aceia vioi și dârji, pe cari i-am văzut în munții Bucovinei, la Câmpulung, la Dorna și în jurul mormântului lui Ștefan-Vodă, s'au luptat cu vremuri vitrege, cu reavoință, cu sărăcia și încet-încet s'au ridicat, într-o auroră de conștiință națională și la o situație economică și politică mai bună. Pământul srămoșesc al Bucovinei, frământat cu atâtea suferinți și lacrimi, le devenea mai scump prin durere. Durerile, iubirile și mormintele ale noastre ș'ale generațiilor trecute, sunt patria. Și puținul lor cu durere dobândit l'au apărut cu arma în mână nefericitii noștri frați din Bucovina. Dar peste regimentele lor distruse au trecut cazacii, au stăbătut câmpiile, au urcat munții s'au ajuns să pue foc și în pașnica gospodărie a unui Gheorghe Huțu, care poate e vrednicul gospodar de care mi-am adus aminte.

Soarta fraților noștri bucovineni e cu atât mai tragică, cu cât peste graniță, la noi, aceste lucruri n'au fost știute, ori, când au fost știute au fost primite c'un palid și stânjenit zimbet.

Și asta într-o țară în care mii de glasuri, cu drept cuvânt au protestat împotriva sălbătăciilor dela Louvain.

...Și acuma iarna se întoarce iar la căminuri părăsite și ninge iarăș peste case îndoliate și peste ruini, în trista țară a Bucovinei.”

Conspirație în contra regelui Constantin al Greciei. Ziarele italiene vestesc din Atena: Se înmulțesc dovezile că afară de prizonierul Athanas Kaziori, pretinsul nebun, care s'a făcut suspect de un atentat în contra regelui Constantin, au sosit în Atena mai mulți foști membri ai clubului grecesc din Paris, aparținând unei societăți de conjurați în contra vietei regelui. S'au făcut mai multe arestări în Salonic și Atena.

Contele Károlyi s'a înscris ca voluntar pentru război. Deputatul conte Mihail Károlyi, conducătorul partidului indepenedent, s'a înscris ca voluntar pentru război, a fost găsit apt și înscris în regimentul întâi de husari.

Instrucția obligatorie în Belgia. Guvernatorul general al Belgiei, publică o ordonanță, prin care se introduce în Belgia instrucția obligatorie cu începere dela 1 Mai. Această lege a fost supusă în lunie trecut camerei belgiene, dar n'a putut fi pusă în vigoare atunci, din cauza izbucnirii războiului.

Boalele epidemice și ravagiile lor în Serbia. Seful misiunii Crucii roșii olandeze, doctorul Tynhoven, a sosit la Viena din Serbia și va pleca zilele acestea spre Olanda, împreună cu personalul misiunii. Asupra condițiilor sanitare din Serbia, Tynhoven spune că de cu toamnă locuiesc acolo mai ales tifosul abdominal, febra purpurică, diarea febrilă; primele 2 boale au făcut deja multe mii de victime, mai ales după bătălia dela Valjevo, când morții au stat multă vreme neîngropați, iar spitalele igienice erau supraîncărcate. În câteva săptămâni au sucombat de febră purpură 40 de medici sârbi și 23 de medici străini, dintre cari 2 americani. În cazarma dela Niș, unde sunt încasarmați ofițerii austro-ungari prizonieri, condițiunile sunt mai favorabile în ce privește curățenia și igiena, așa că acolo aceste boale n'au bătut, dar în locuințele soldaților cum și în spitalele răniților sârbi se constată un procent relativ urcat de decese. (Cor. Bur.)

Asigurări de viață pentru caz de război. Se știe, că băncile de asigurare garantează sumele asigurate asupra vieții bărbatilor mobilizați numai cu anumite restricțiuni. Suma întreagă — pentru caz de moarte în război — se plătește întreagă numai dacă la decretarea mobilizării cei asigurați au plătit adausele de premii prescrise, cam 4—6% a capitalului asigurat.

Considerând însă că prin asentarea glotașilor din grupul B, aproape fiecare bărbat poate ajunge sub arme. Banca noastră de asigurare a căutat să afle o deslegare potrivită pentru cei ce ar voi să se asigure de aici înainte pentru caz de război, așa ca în caz de moarte să primească întreaga sumă asigurată. Și după informațiunile ce le avem, această bancă a intrat în legături cu cele mai mari institute de asigurare din monarhie — așa ca să poată face asemenea afaceri. Prin mijlocirea ei glotașii asentați din grupul B. pot face ușor asigurări valabile în suma întreagă pentru caz de moarte în război. Premiile sunt — în raport cu rizicul cel mare — destul de reduse. Cei interesați să se adreseze cu încredere **Băncii generale de asigurare**, de unde vor primi prospecte și informațiuni.

Moartea unui fost arhiduce. Din Meran se anunță: În localitatea Untermais a fost înmormântat Duminecă Ferdinand Burg, fostul Arhiduce Ferdinand Karl, fratele decedatului moștenitor de tron Franz Ferdinand și unchiul arhiducelui nostru moștenitor. Precum se știe arhiducele Ferdinand Karl, luând în căsătorie e fiica profesorului Zuber, a renunțat la rangul de arhiduce luând numele de Burg. Moartea i-a provenit în urma unei boale de piept în München. La înmormântare au luat parte arhiducesele Maria Terezia și Maria Anunciata, ducele de Parma precum și o numeroasă asistență. Sicriul a fost coborât în cripta provisorie din localitatea Untermais de veteranii din acea localitate.

Ultima oră.

IMPĂRATUL GERMAN DESPRE LUPTLE DIN CHAMPAGNE.

Colonia. — Cu prilejul trecerii în revistă a regimentului de rezervă 68, împăratul german Wilhelm a adresat soldaților germani o cuvântare înălțătură, snunând între altele:

Întreagă lumea urmărește cu atențiune luptele din Champagne, unde dușmanul cu trupe numeroase și mețeu întregite vrea să decidă războiul. Întrepiditatea și eroismul german a zădărnicit până acum și va zădărnici și de aci înainte stoftările dușmanului, până când va sosi vremea pent'ru încheierea unei păci favorabile.

GERMANII BOMBARDEAZĂ DIN NOU SOISSONS ȘI RHEIMS.

— *Genf.* — Germanii bombardează din nou Soissons și Rheims. La Nieuport Germanii probabil pregătesc un atac mai mare, punând în acțiune mortierele de 42 cm.

Redactor responsabil: Constantin Savu.